

ETIČKI KODEKS DRŽAVNIH TUŽILACA

Jul 2018.godina

Na osnovu člana 20 stav 3 Zakona o Državnom tužilaštvu ("Službeni list CG", br.11/15, 42/15, 80/17 i 10/18), Konferencija državnih tužilaca na sjednici od 02. jula 2018. godine, donijela je

ETIČKI KODEKS DRŽAVNIH TUŽILACA

I OPŠTA NAČELA

Etičkim kodeksom državnih tužilaca utvrđuju se načela i pravila ponašanja rukovodilaca državnih tužilaštava i državnih tužilaca (u daljem tekstu državnih tužilaca), kojih su se dužni pridržavati s ciljem očuvanja i daljeg osnaživanja dostojanstva i ugleda državnog tužioca i Državnog tužilaštva kao jedinstvenog i samostalnog organa.

1. PROFESIONALNO PONAŠANJE

Državni tužioci svoje dužnosti obavljaju:

(a) zakonito i stručno, u skladu sa Ustavom, zakonom i potvrđenim međunarodnim ugovorima pri tom, vodeći, računa o pravovremenom i tačnom obavljanju poslova državnog tužioca, odnosno poslova koji su mu povjereni;

(b) posebno pazeći na poštovanje i zaštitu osnovnih ljudskih prava utvrđenih Ustavom, zakonom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima;

(c) uvijek poštujući dostojanstvo drugih, bez obzira na to o kojoj se osobi radi i bez obzira na njen status, kao i bez diskriminacije u pogledu vjere, pola, seksualnog opredjeljenja, nacionalne pripadnosti, društvenog ili etničkog porijekla, boje kože, starosne dobi, kao i po osnovu drugih ličnih svojstava;

2. SAMOSTALNOST I NEPRISTRASNOST

1) Državni tužioci treba da se odlikuju visokim integritetom i odgovarajućim stručnim znanjem.

Državni tužioci, zbog prirode njihove funkcije i izloženosti javnoj kritici, moraju se, saglasno zakonu, uzdržati od komunikacije u vezi sa predmetima koji su im dodijeljeni u rad.

Državni tužioci su odgovorni za rad u predmetu koji im je dodijeljen i nezavisni u radu i donošenju odluke, osim u slučajevima propisanim zakonom.

2) Državni tužioci obavljaju svoje dužnosti:

(a) časno i dostojanstveno, na pravičan, nepristrastan, objektivan, predan i dosljedan način, na

principima zakonitosti i jednakosti u primjeni zakona i nezavisno od prosuđivanja i mišljenja javnosti i spoljnih uticaja;

(b) na način da se zakonitost i pravilnost njihovih odluka može provjeriti i da se uvijek mogu utvrditi razlozi zbog kojih je odluka donijeta;

(c) poštujući rokove u toku postupka, uz dužno poštovanje pravila o prioritetima u rješavanju predmeta, nastojeći da primljene predmete istoga stepena hitnosti rješavaju prema redosljedu primanja u rad;

(d) na način da će obavijestiti rukovodioca državnog tužilaštva ako smatra da postoje okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristrasnost i koje bi opravdavale njegovo izuzeće;

(e) ulažući svakodnevne napore u svoje stručno usavršavanje i obrazovanje.

II ULOGA U KRIVIČNOM POSTUPKU

1) Na dužnosti i u slobodno vrijeme državni tužioci ponašaće se tako da:

(a) će slijediti uputstva u vezi sa davanjem informacija javnostima, držeći se unutrašnjih pravila o

davanju obavještenja o radu državnog tužioca i radu na pojedinim predmetima;

(b) će zadržati za sebe sve što je doznao o učesnicima u postupku, njihovim pravima, obavezama i pravnim interesima u okviru obavljanja dužnosti, osim ako bi to predstavljalo krivično djelo;

(c) će čuvati tajnost podataka koje je saznao na radu ili u vezi sa radom, koji su zakonom ili odlukom nadležnog organa označeni kao državna, službena ili poslovna tajna;

(d) će se, u slučaju kada državni tužilac od rukovodioca državnog tužilaštva, ili rukovodilac državnog tužilaštva od rukovodioca neposredno višeg državnog tužilaštva dobije uputstvo za postupanje u određenom predmetu, uzdržati da o tome iznosi u javnost bilo kakva obavještenja ili komentare;

(e) će se, u slučaju kada od rukovodioca državnog tužilaštva, ili rukovodioca višeg državnog tužilaštva dobije uputstvo za postupanje u određenom predmetu, uzdržati da o tome iznosi u javnost bilo kakva obavještenja ili komentare;

(f) će, vodeći računa o javnosti rada Državnog tužilaštva kao samostalnog državnog organa, poštovati

profesionalne standarde u postupanju i uopšte u svojim nastupima;

(g) se ni na koji način neće koristiti svojim službenim položajem ili ugledom državnog tužioca za ostvarivanje svojih prava ili interesa;

(h) svojim ponašanjem na javnom mjestu i ponašanjem uopšte ne nanose štetu ugledu državnih tužilaca;

(i) radnjama iz svog privatnog života ne narušavaju stvarni ili razumno prikazan integritet, pravednost i nepristrasnost državnog tužioca;

2) Međusobni odnosi državnih tužilaca

(a) Državni tužilac je odgovoran za rad u predmetu koji mu je dodijeljen i nezavisan u radu i donošenju odluke, osim u slučajevima propisanim u članu 131 Zakona o Državnom tužilaštvu;

(b) državni tužioci međusobno će se i prilikom zajedničkog rada uvažavati i odnositi se prema drugima s poštovanjem;

(c) državni tužioci će svoj rad usmjeriti na postizanje što boljih rezultata, a kad je potrebno radiće

zajednički, pomažući se međusobno i informišući jedni druge sa svim saznanjima o poslu koji vrše;

(d) državni tužioci neće jedni od drugih, niti od ostalih zaposlenih, tražiti usluge kojima bi se neopravdano vodili svojim privatnim interesima ili interesima drugih.

(e) državni tužioci, prije preduzimanja određene radnje ili donošenja odluke za koju smatraju da može imati negativan odjek u javnosti ili uticati na ugled i položaj državnog tužioca, upoznaće sa tim rukovodioca državnog tužilaštva, odnosno rukovodioca neposredno višeg državnog tužilaštva;

(f) rukovodioci državnih tužilaštava će, poštujući odredbe zakona, međusobno sarađivati sa ciljem postizanja što boljih rezultata, pri čemu će biti otvoreni za saradnju i razmjenu informacija i podataka koje su saznali, a koji mogu biti od interesa za rad državnog tužilaštva.

3) Odnos državnih tužilaca prema zaposlenima

a) državni tužioci će se u svakodnevnom radu prema zaposlenima odnositi otvoreno i sa uvažavanjem, i biće pravedni i davati im dobar primjer;

(b) zaposlene će obavijestiti o svim predmetima za koje je nužno da sa njima budu upoznati te im osigurati dostupnost podataka nužnih za kvalitetno obavljanje poslova, kako bi zaposleni svoje dužnosti dobro i ispravno obavljali;

(c) u organizaciji rada, vodiće računa i poštovati što je moguće više želje, afinitete, mogućnosti i sposobnosti zaposlenih;

(d) podsticati zaposlene na stručno usavršavanje i obrazovanje.

4) Odnos sa okrivljenim

(a) državni tužioci, prilikom sprovođenja postupka i pribavljanja prethodnih obavještenja, preduzimaće radnje za pronalaženje objektivne istine i u svoja razmatranja uključivati sve okolnosti, kako one koje idu u korist tako i one koje terete osumnjičenog;

(b) državni tužioci u odnosima sa okrivljenim kao i sa licem koje sarađuje u postupku i za koje postoji osnovana sumnja da je učinilo krivično djelo, u svakom trenutku biće objektivni i nepristrasni, poštujući njihov integritet kao i prava okrivljenog na odbranu, te i svoj ugled i ugled Državnog tužilaštva i uzdržaće se od

kontakata i radnji koje mogu dovesti u sumnju njihovu objektivnost.

5) Odnos sa drugim učesnicima u postupku

(a) državni tužioci postupaće prema drugim učesnicima u postupku objektivno i nepristrasno, pazeći pri tom na javni interes saglasno zakonu;

(b) državni tužioci biće uvijek otvoreni za alternativne načine rješavanja krivičnih predmeta saglasno zakonu, sa svrhom ubrzanja postupka i smanjenja opterećenosti suda, ali nikako na štetu načela i interesa na kojima počiva rad državnog tužioca koji u ime društva i u javnom interesu osigurava primjenu zakona u slučajevima kada je za kršenje zakona propisana krivična sankcija, uzimajući u obzir prava pojedinca i potrebu djelotvornosti krivičnog pravosuđa.

6) Odnos sa oštećenim

(a) državni tužioci će se sa posebnom pažnjom odnositi prema žrtvi krivičnog djela i zaštititi interesa oštećenog;

(b) državni tužioci koji rade u konkretnom predmetu, daće oštećenom sva potrebna obavještenja

o stanju i ishodu postupka i o njihovim pravima koja u tom postupku mogu ostvarivati u skladu sa zakonom;

(c) državni tužioci, pri davanju obavještenja strankama, uzdržaće se od iznošenja svog ličnog mišljenja, o pravilnosti donijete odluke, preduzete radnje o kojoj daje obavještenje i od davanja izjava o mogućem načinu ishoda postupka.

III SPRJEČAVANJE SUKOBA INTERESA

(a) državni tužioci će, prije preduzimanja bilo kakvih poslova izvan Državnog tužilaštva, koji bi mogli da utiču, ili bi izgledalo da utiču na dostojanstvo i ugled državnih tužilaca u vršenju njihovih dužnosti, obavijestiti o tome rukovodioca državnog tužilaštva, a rukovodilac državnog tužilaštva rukovodioca neposredno višeg državnog tužilaštva i postupati u skladu sa dobijenim mišljenjem, a ako ocijeni potrebnim da traži mišljenje o tome od Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca.

(b) da će se uzdržati od obavljanja slobodnih aktivnosti i članstava u udruženjima koje bi bile u sukobu sa službenim dužnostima ili bi mogle umanjiti njihov društveni ugled i ugled Državnog tužilaštva, te da će obavijestiti rukovodioca državnog tužilaštva ili

rukovodioca neposredno višeg državnog tužilaštva o onim slobodnim aktivnostima koje bi u percepciji javnosti mogle pobuditi sumnju u njihovu nepristrasnost i objektivnost i time umanjiti njegov društveni ugled i ugled Državnog tužilaštva, a ako ocijeni potrebnim da traži mišljenje o tome od Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca.

(c) državni tužioci ne smiju da traže ili da prihvate bilo koji poklon, neprimjerenu korist, uslugu ili privilegiju za sebe ili druge, koje bi mogle da utiču ili bi izgledalo da utiču na vršenje njihove funkcije.

Ako je poklon ili pogodnost, protivno njihovoj volji, ipak učinjena, izvijestiće o tome rukovodioca državnog tužilaštva odmah po saznanju, u pisanom obliku i uz navođenje okolnosti pod kojima je uslijedio poklon ili pogodnost. Tako će postupiti i ako je riječ o pokušaju davanja poklona ili činjenja pogodnosti.

IV SARADNJA I OSNAŽIVANJE

1) Odnosi sa sudom

(a) državni tužioci, prilikom zastupanja optužnih akata i vršenja drugih radnji pred sudom i u svakodnevnoj komunikaciji sa sudom, dužni su postupati na pravičan i objektivan način, poštujući i

čuvajući dostojanstvo suda, svoje dostojanstvo i dostojanstvo Državnog tužilaštva;

(b) državni tužioci, osim u sudskom postupku u predmetu u kome postupa, uzdržaće se od komentara o donijetim odlukama suda ili o tome kako sud treba postupati u određenom predmetu, kao i davanja informacija drugima o radnjama suda za koje su saznali, osim ako je to utvrđeno u pisanom dokumentu koji predstavlja dio spisa.

2) Odnosi sa policijom i drugim državnim organima koji učestvuju u izviđaju

(a) državni tužioci u odnosu sa policijom i drugim državnim organima koji učestvuju u izviđaju, postupaće na način da se obezbijedi postojanje odgovarajuće funkcionalne saradnje za izdavanje obavezujućih naloga ili neposredno rukovođenje i usmjeravanje rada tih organa. Ukoliko ne postupaju u skladu sa obavezujućim nalogima u rokovima koje odredi državni tužilac o tome bez odlaganja upoznati njihove pretpostavljenje pisanim putem.

(b) državni tužioci davaće uputstva policiji i drugim državnim organima koji učestvuju u izviđaju, tako da time ne dovode u pitanje djelovanje policije i

drugih državnih organa na zakonit i uređen način, a ako utvrdi da je učinjena zloupotreba ili postupljeno u suprotnosti sa zakonom, preduzeće potrebne mjere u skladu sa svojim ovlašćenjima.

3) Društvo - odnos sa strankama i građanima uopšte

(a) u obavljanju svoje dužnosti, državni tužioci ponašaće se pažljivo i savjesno prema svima sa kojima ostvaruju komunikaciju. U komunikaciji sa građanima, imaće pristojan odnos. Na zahtjev tih osoba, daće im u razumnom roku sve informacije za koje su ovlašćeni, a ako ne mogu postupiti po traženju te osobe, upoznaće je sa razlozima;

4) Državna uprava

(a) državni tužioci, u kontaktu sa službenicima u državnim organima, težiće uspješnoj saradnji, kako u krivičnom i prekršajnom, tako i u drugim postupcima u kojima postupa shodno zakonskim ovlašćenjima;

(b) državni tužioci, u vršenju svojih ovlašćenja, dužni su voditi razgovore i sastanke sa osobama iz državnih organa na način da sebe lično i Državno tužilaštvo koje zastupaju, prikazuju kao stručne i pouzdane sagovornike.

5) Odnos sa medijima

Informacije u radu Državnog tužilaštva daje vrhovni državni tužilac ili lice koje on ovlasti, a o radu državnih tužilaštava informacije daju rukovodioci državnih tužilaštava ili lica koja oni ovlaste.

Državni tužilac kojeg, za informacije o radu Državnog tužilaštva, ovlasti vrhovni državni tužilac, odnosno državni tužilac kojeg, za informaciju o radu određenog državnog tužilaštva, ovlasti rukovodilac državnog tužilaštva, dužan je dati medijima jasnu, pouzdanu i objektivnu informaciju, koja je u to vrijeme opravdana i dopuštena s obzirom na stadijum postupka, uzimajući, pri tom u obzir sve okolnosti slučaja, a posebno prava žrtve, ali i osumnjičenog i okrivljenog, vodeći računa o pretpostavci nevinosti, pravu na pravično suđenje i pravu na privatni život lica u postupku.

U slučaju informisanja javnosti o radu u pojedinom predmetu, mogu se davati samo informacije o radnjama koje su preduzete ili se preduzimaju, bez navođenja imena učesnika u postupku i sadržaja preduzetih radnji.

Informacije koje bi mogle uticati na vođenje postupka ne mogu se učiniti dostupnim javnosti.

6) Međunarodna saradnja

U cilju postizanja efikasne međunarodne saradnje, neophodno je unapređivanje svijesti među svim tužiocima o potrebi aktivnog učešća u međunarodnoj saradnji.

U cilju obezbjeđivanja ljudskih prava i sloboda u predmetima u kojima je neophodna međunarodna pravosudna saradnja, državni tužioci dužni su da se pridržavaju osnovnih vrijednosti sadržanih u međunarodnim dokumentima.

V ZAVRŠNE ODREDBE

Državni tužioci imaju profesionalnu i moralnu obavezu da poštuju Etički kodeks državnih tužilaca.

Etički kodeks državnih tužilaca ne donosi nikakva nova pravila o ponašanju i o dužnostima državnih tužilaca, osim ona koja proizilaze iz postojećeg zakonodavstva. Svrha njegovog donošenja je u podsticanju daljeg etičkog oblikovanja i podizanja svijesti unutar Državnog tužilaštva.

Etički kodeks državnih tužilaca kao oblik smjernica za rad i ponašanje tužilaca, ne uvodi nikakva materijalna i proceduralna prava koja bi bilo koja stranka mogla ostvariti u građanskom, krivičnom ili nekom drugom postupku.

Etički kodeks državnih tužilaca nije skup nepromjenjivih pravila, već je za državne tužioce važno da se pravila Etičkog kodeksa državnih tužilaca dopunjuju. Radi toga će se podvrgavati periodičnom preispitivanju, tako da će se svake dvije godine ponovo razmatrati.

STUPANJE NA SNAGU

Etički kodeks državnih tužilaca stupa na snagu 02. jula 2018. godine kada ga je donijela Konferencija državnih tužilaca, a biće objavljen na internet stranici Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca i u Službenom listu Crne Gore.

Danom stupanja na snagu ovog Kodeksa prestaje da važi Etički kodeks državnih tužilaca od 01. novembra 2015. godine.

 VRHOVNI DRŽAVNI TUŽILAC
Ivica Stanković